

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Martina Jachury a soudců JUDr. Ivy Březinové a Mgr. Jitky Stíbalové ve věci

žalobce: M. V. [redacted] narozený dne [redacted]
bytem [redacted]
zastoupený advokátkou Mgr. Barborou Kubínovou
sídlem Milešovská 6, 130 00 Praha 3

proti

žalované: **Česká republika - Ministerstvo spravedlnosti**, IČO: 00025429
sídlem Vyšehradská 424/16, 128 10 Praha 2 - Nové Město
za níž jedná Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových
sídlem Rašínovo nábřeží 390/42, 128 00 Praha 2 - Nové Město

o 50 726 Kč s příslušenstvím,

k odvolání obou účastníků proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 21. června 2021, č. j. 47C 214/2020-171,

takto:

- I. Rozsudek soudu I. stupně se ve výroku I. co do částky 726 Kč s příslušenstvím mění tak, že se žaloba v tomto rozsahu zamítá; jinak se rozsudek v tomto výroku a ve výrocích II. a III. potvrzuje
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud I. stupně výrokem I. uložil žalované povinnost zaplatit žalobci částku 20 726 Kč spolu se zákonným úrokem z prodlení z této částky od 4. 12. 2009 do zaplacení

Shodu s prvopisem potvrzuje Barbora Nevolová

do 15 dnů od právní moci rozsudku. Výrokem II. žalobu o zaplacení částky 30 000 Kč spolu se zákonným úrokem z prodlení z této částky od 4. 12. 2020 do zaplacení zamítl a výrokem III. uložil žalované povinnost zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 32 895 Kč k rukám zástupce žalobce, taktéž do 15 dnů od právní moci rozsudku.

2. Takto soud rozhodl o žalobě, kterou se žalobce domáhal náhrady škody a nemajetkové újmy vzniklé mu v souvislosti s trestním stíháním, v němž byl usnesením z 8. 10. 2018, č. j. [REDAKCE] obviněn ze spáchání přečinu zpronevěry dle § 206 odst. 1, 3 tr. zák. a přečinu zpronevěry dle § 206 odst. 1 tr. zák. Pro trestné činy byla podána u Obvodního soudu pro Prahu 4 na žalobce obžaloba a žalobce byla rozsudkem ze dne 16. 8. 2019, č. j. [REDAKCE] obžaloby zproštěn s tím, že v žalobě uvedené skutky nejsou trestným činem. Rozhodnutí nabylo právní moci dne 6. 2. 2002. Žalobce požadoval jednak nárok na náhradu škody ve výši 27 769,50 Kč představující náklady na odměnu advokáta, a jednak nárok na náhradu nemajetkové újmy ve výši 50 000 Kč.
3. Žalovaná navrhovala žalobu zamítnout. Nároku na náhradu nákladů trestního řízení vyhověla v průběhu řízení, co do částky 27 043,50 Kč. Požadavek na náhradu režijního paušálu ve výši 300 Kč za úkon - účast na hlavním líčení dne 2. 7. 2019, jež bylo odročeno bez projednání věci a účast na veřejném zasedání odvolacího soudu dne 6. 2. 2020, jež bylo taktéž ukončeno bez projednání věci, neuznala a žalobci poskytnuta toliko náhrada za promeškaný čas ve výši poloviny odměny za úkon to je 750 Kč, neboť režijní paušály jsou vázány na úkony právní služby a nepřísluší za náhradu za promeškaný čas. Ohledně nároku žalobce na náhradu nemajetkové újmy konstatovala vydání nezákonného rozhodnutí a za uvedené se žalobci zároveň omluvila. Nárok žalobce v podobě peněžní satisfakce měla za neopodstatněný, neboť již trestním příkazem Obvodního soudu z 28. 2. 2019 byl žalobce odsouzen toliko k trestu odnětí svobody v trvání jednoho roku s podmíněným odkladem na dobu 30 měsíců, trestní řízení trvalo zhruba 1 rok a 4 měsíce, což je délka přiměřená. V řízení nedocházelo k žádným průtahům. Žalobce dopady do svého rodinného pracovního života a na svou pověst neprokázal a tvrzenou příčinnou souvislost mezi trestním stíháním a odsouzením žalobce v jiné trestní věci za řízení osobního automobilu pod vlivem alkoholu nelze brát v potaz.
4. V průběhu řízení vzal žalobce žalobu o zaplacení částky 27 043,50 Kč z titulu náhrady škody (obhajného) zpět a soud usnesením ze dne 26. 2. 2021 řízení ohledně této částky zastavil. Předmětem řízení zůstal nárok žalobce na náhradu škody ve výši 726 Kč a nárok na náhradu nemajetkové újmy ve výši 50 000 Kč.
5. Soud I. stupně po provedeném dokazování vyšel ze zjištění, že žalobce u žalované uplatnil svůj nárok dne 3. 6. 2020. Z obsahu spisu Obvodního soudu pro Prahu 4, sp. zn. [REDAKCE] zjistil, že žalobce byl stíhán na základě usnesení z 8. 10. 2018 pro přečin zpronevěry dle § 206 odst. 1, 3 tr. zák. a podle § 206 odst. 1 tr. zák. Stížnost žalobce byla zamítnuta. Dne 30. 1. 2019 podalo Obvodní státní zastupitelství pro Prahu 4 obžalobou sp.zn. [REDAKCE]. Trestním příkazem Obvodního soudu pro Prahu 4 z 28. 2. 2019, č. j. [REDAKCE] byl žalobce odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání jednoho roku s podmíněným odkladem na dobu 30 měsíců. Hlavní líčení se uskutečnilo ve dnech 2. 7. 2019 a 16. 8. 2019, když rozsudkem ze dne 16. 8. 2019, č. j. [REDAKCE] byl žalobce zproštěn obžaloby dle § 226 písm. b) trestního řádu. Usnesením Městského soudu v Praze ze dne 6. 2. 2009, č. j. [REDAKCE] bylo vzato na vědomí zpětvzetí odvolání podané státním zástupcem. Zprošťující rozsudek tak nabyl právní moci dne 6. 2. 2020.
6. Žalobce se svojí obhájkyní se dostavil dne 2. 7. 2019 k hlavnímu líčení a dne 6. 2. 2020 k veřejnému zasedání u odvolacího soudu, která se však nekonala. Z trestního příkazu Okresního

Shodu s prvopisem potvrzuje Barbora Nevolová

soudu Praha - východ ze dne 14. 2. 2019 soud zjistil, že žalobce byl odsouzen pro přečin ohrožení pod vlivem návykové látky dle § 274 odst. 1 tr. zák., jehož se měl dopustit dne 8. 12. 2018, k peněžitému trestu 30 000 Kč a k trestu zákazu řízení všech motorových vozidel na dobu 12 měsíců. Usnesením téhož soudu ze dne 7. 10. 2019 bylo v případě žalobce podmíněně upuštěno výkonu zbytku trestu zákazu činnosti.

7. Z výpovědí žalobce vzal soud za prokázané, že po dobu trestního stíhání musel omezit svoji činnost v oboru vymáhání pohledávek a v současné době pro klienty vyřizuje stavební povolení a kolaudační souhlasy apod. Trestu odnětí svobody se obával s ohledem na sazbu 1 rok až 5 let. Zprošťující rozsudek vnímal jako určitou satisfakci, když soudce v předmětné věci uvedl, že se jednalo o čistě obchodní případ. Manželka ho nutila, aby s vymáháním pohledávek skončil. Po dobu trestního stíhání konzumoval ve větší míře alkohol, ale odbornou pomoc nevyhledal. O celé věci věděla jen jeho manželka a obhájkyň. Měl problémy se spánkem, přestal se i věnovat sportu. Z výslechu manželky žalobce soud zjistil, že se v průběhu trestního stíhání změnilo žalobcovo chování, byl nesdílňný, nespál, začal popíjet a ona se obávala, že by mohl být odsouzen. O trestním stíhání neřekli žádné třetí osobě.
8. Zjištěný skutkový stav posoudil soud I. stupně dle §§ 5, 7, 8, 31a odst. 1 a 32 odst. 2 zákona č. zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“). Konstatoval, že rozhodnutí o zproštění obžaloby je rozhodnutím, které „ruší“ účinky zahájeného trestního stíhání a činí rozhodnutí, kterým bylo trestní stíhání zahájeno, nezákonným, a zakládá proto nárok na náhradu škody. Ve shodě se závěry vyplývajícími z rozsudku Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 2813/19, se zaměřil na kritéria významná z hlediska vzniku a intenzity nemajetkové újmy způsobené žalobci nezákonným trestním stíháním. Trestní stíhání u žalobce trvalo od 8. 10. 2008, kdy mu bylo doručeno usnesení o zahájení trestního stíhání do 6. 2. 2020, kdy byl žalobce rozsudkem Obvodního soudu z 16. 8. 2019 pravomocně zproštěn obžaloby, to je zhruba 1 rok a necelé 4 měsíce, což je s ohledem na větší počet svědeckých výpovědí a s přihlédnutím k celému průběhu řízení délka přiměřená. Pokud jde o povahu trestní věci, byl žalobce stíhán pro spáchání přečinu zpronevěry dle § 206 odst. 1, 3 tr. zák., a byl tak ohrožen sazbou odnětí svobody 1 rok až 5 let. Nicméně s ohledem na okolnosti případu žalobci reálné odsouzení k trestu odnětí svobody nepodmíněně nehrozilo, jak se žalobce dozvěděl již trestním příkazem z 28. 2. 2019, což snižuje intenzitu jeho nemajetkové újmy. Taktéž povaha trestného činu zpravidla nepůsobí větší společenské odsouzení. Pokud jde o dopady trestního stíhání do žalobcovy osobnostní sféry, žalobci vznikla nejen určitá újma ztotožnitelná se subjektivními pocity frustrace, stresu a nejistoty, ale i újma objektivizované povahy představovaná zásahem do osobnostních práv žalobce, zejména do práva na ochranu soukromého, pracovního a rodinného života.
9. Ve spojení s délkou řízení a povahou trestní věci soud uzavřel, že žalobce prokázal, že mu v důsledku nezákonného trestního stíhání vznikla nemajetková újma. Žalobce omezil svoji činnost v oblasti vymáhání pohledávek, v důsledku čehož došlo i ke snížení finančních příjmů v rodině. Měl problémy se spaním, byl apatický k okolí, ke svým zájmům, nebyla však zasažena jeho pověst, neboť to před všemi s manželkou tajili. Řízení pod vlivem návykových látek, za něž byl žalobce v průběhu řízení odsouzen, nelze klást do souvislosti s projednávanou věcí, neboť žalobce měl běžně dostupné prostředky, jak situaci řešit a sám uvedl, že nepovažoval za nutné vyhledat pomoc odborníka. Po zhodnocení výše uvedených hledisek se soudu nejevilo dostačující satisfakcí pouhé konstatování nezákonnosti trestního stíhání a dospěl k závěru, že v daném případě je nutno žalobcovu imateriální újmu odškodnit finančně.

Shodu s prvopisem potvrzuje Barbora Nevolová

10. Újmu a výši odškodnění srovnal s obdobným případem vedeným u Okresního soudu pro Prahu 2 pod sp. zn. [REDAKCE], ve kterém bylo poškozenému přiznáno přiměřené zadostiučinění ve výši 24 000 Kč odpovídající 2000 Kč za měsíc trestního stíhání. I v tomto případě byl poškozený trestně stíhán pro přečin zpronevěry v třetím odstavci, hrozila mu tedy stejná trestní sazba, přičemž však stejně jako v této věci nebylo nepodmíněné odsouzení reálné. Trestní stíhání trvalo po dobu jednoho roku a rovněž poškozený byl vystaven nejistotě a tlaku trestního stíhání. Měl psychické problémy, stres a úzkost. Navíc oproti projednávané věci poškozený trpěl závažným onemocněním, které se zhoršuje v případě prožitého stresu a v této souvislosti se snižuje účinnost léčby, jednalo se o okolnost značně umocňující nemajetkovou újmu poškozenému. V porovnání s tímto případem soud I. stupně dospěl k závěru, že částka 20 000 Kč je částkou zcela odpovídající a dostatečnou za vytrpěnou imateriální újmu žalobce. Pokud žalobce poukázal na případ vedený u Městského soudu v Praze pod sp. zn. [REDAKCE] kdy poškozenému bylo zaplaceno necelých 50 000 Kč, nejedná se o případ újmy způsobené nezákonným trestním stíháním, a nelze jej použít. Žalobce dále poukázal na rozsudek Městského soudu v Praze č.j. [REDAKCE] kdy soud uložil odškodnit poškozeného částkou 30 000 Kč, odpovídající 2 000 Kč za 1 měsíc trestního stíhání. Poškozenému hrozil trest odnětí svobody 6 měsíců až 3 roky, věc také nebyla medializována, ale jednalo se o věc složitou. V daném případě však nezákonné rozhodnutí bylo vydáváno opakovaně a byla poškozena pověst poškozeného, neboť policie při vyšetřování kontaktovala zaměstnavatele poškozeného. Protože žalobce sám přesvědčivě srovnání s jiným obdobným příkladem neprovedl, částku 20 000 Kč považoval za přiměřenou všem okolnostem daného případu.
11. Ve zbývajícím rozsahu na zaplacení nemajetkové újmy (30 000 Kč), soud žalobu jako nedůvodnou zamítl. Žalobci náleží úrok z prodlení od 4. 12. 2020 do zaplacení dle § 2 nařízení vlády č. 351/2013 Sb.
12. Pokud jde o nárok na náhradu škody, jenž po částečném plnění žalovanou zůstal neuspokojen do výše 726 Kč, představující 2x režijní paušál + DPH, soud dospěl k závěru, že tato částka žalobci náleží. Vyšel přitom z rozhodnutí Městského soudu v Praze č.j. [REDAKCE] ve kterém soud dovodil, že pokud se advokát dostavil k jednání, které bylo odročeno bez projednání věci, považuje se tento úkon za poskytnutí právní služby, k němuž náleží také náhrada hotových výdajů, neboť souvisí s nekonaným úkonem, k němuž se advokát dostavil.
13. Výrok o náhradě nákladů řízení odůvodnil § 142 odst. 3 o.s.ř., když rozhodnutí o výši plnění záviselo na úvaze soudu. Náklady žalobce jsou představovány zaplaceným soudním poplatkem ve výši 4 000 Kč a náklady právního zastoupení. Vyšel z tarifní hodnoty sporu v době zahájení řízení 77 769,50 Kč (50.000 Kč za nemajetkovou újmu a 27 769,50 Kč, což je hodnota náhrady škody) a po částečném zpětvzetí byla tarifní hodnota jen 50 726 Kč. Do částečného zpětvzetí žaloby žalobce vykonal 3 úkony (převzetí věci, návrh ve věci samé a zpětvzetí) a náleží mu odměna ve výši 4 220 Kč za úkon, 3x paušální náhrada 300 Kč a 21% z jeho odměny. Po zpětvzetí žaloby učinil žalobce 3 úkony (účast na jednání 28. 4. 2021 a 11. 6. 2021 a účast při vyhlášení rozsudku, což je úkon v poloviční výši), 3 režijní paušály po 300 Kč a DPH ve výši 21 %, celkem žalobci vznikly náklady ve výši 32 895 Kč. Za projednání uplatněného nároku u příslušného úřadu žalobci náhrada nenáleží. Dále neshledal účelným úkonem repliku žalobce ze dne 17. 2. 2021, když s ohledem na nesouhlas projednání věci bez nařízení jednání mohl žalobce veškeré argumenty uplatnit u nařízeného jednání, a ze dne 12. 5. 2001, kdy žalobce doplnil svá skutkové tvrzení.
14. Rozsudek napadli včasným odvoláním oba účastníci řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje Barbora Nevolová

15. Žalobce napadl rozsudek soudu I. stupně v zamítavém výroku II. a ve výroku o nákladech řízení. Dle jeho názoru případ řešený u Městského soudu v Praze pod sp. zn. [REDAKCE] obsahuje mnoho jednotlivých prvků. Soud I. stupně vycházel z rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 pod sp. zn. [REDAKCE] který byl přezkoumán rozsudkem Městského soudu v Praze pod sp. zn. [REDAKCE] a v rozhodnutí závažné onemocnění, které by umocňovalo nemajetkovou újmu, uvedeno není. Pouze se v něm hovoří o zhoršení zdravotního stavu poškozeného v souvislosti s trestním stíháním. V obou případech byla žalobci přiznána satisfakce ve výši 2 000 Kč za 1 měsíc trvání trestního řízení a on nevidí důvod, proč by v tomto případě mu měla být přiznána pouze částka odpovídající 1 250 Kč měsíčně. Přitom ve věci [REDAKCE] šlo o nižší trestní sazbu a za zásadní nepovažuje, že usnesení o zahájení trestního stíhání bylo 2x zrušeno státním zástupcem. Opakované kontaktování zaměstnavatele policejním orgánem bylo uvedeno pouze v narativní části jako součást odvolací argumentace, nikoliv jako skutkové zjištění. Porovnáním těchto rozsudků s daným případem je újma žalobce závažnější, neboť skutkové zjištění zahrnují navíc omezení dosavadní výdělečné činnosti, snížení finančních příjmů rodiny, problémy se spaním, apatie k okolí i ke svým zájmům. Navíc státní zastupitelství zcela bezohledně a zbytečně prodloužilo řízení tím, že podalo odvolání, které bylo až před jednáním do protokolu vzato zpět. Nesouhlasil taktéž s výrokem o nákladech řízení, když mu měla být přiznána odměna i za úkon ze dne 17. 2. 2021, neboť replika obsahovala relevantní argumentaci reagující na podání žalované, v písemnosti ze dne 12. 5. 2021 pak bylo reagováno na soudem poskytnutou lhůtu k doplnění tvrzení a důkazu, účelně vynaloženým úkonem byla i žádost u příslušného orgánu státu. V odvolání rozebíral ustanovení § 31 odst. 4 zákona s tvrzením, že se toto ustanovení nevztahuje na náhradu nákladů řízení přiznávanou podle procesního úspěchu podle občanského soudního řádu. Účelem zákona je upravit odpovědnost veřejné moci za způsobenou újmu, není jím však již úprava náhrady nákladů řízení dle občanského soudního řádu. Zdůrazňoval použití slova „uplatněného“ v předmětném ustanovení. Odkazoval i na nálezy Ústavního soudu týkající se výkladů zákonných ustanovení. Uplatnění nároku dle § 14 je dle jeho názoru obdobou předžalobní výzvy ve smyslu ustanovení § 142a o. s. ř., přičemž se nejedná o úkon jednoduchý, který by nevyžadoval právní zastoupení a jedná se o zcela zjevné porušení čl. 36 odst. 3 listiny. Navrhoval, aby byl rozsudek v zamítavém výroku změněn tak, že mu bude přisouzena celkem částka ve výši 50 726 Kč.
16. Žalovaná napadla odvoláním vyhovující výrok o věci samé. Pokud jde o náhradu škody ve výši 726 Kč, odkázala na závěry Vrchního soudu v Praze sp. zn. [REDAKCE] podle něhož režijní paušály jsou podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu vázány na úkony právní služby, a to na úkony skutečně provedené. K náhradě za promeškaný čas, a to jak podle § 14 odst. 1, tak podle § 14 odst. 2 advokátního tarifu, tyto režijní paušály nenáleží. Rozhodnutí bylo zveřejněno ve sbírce pod č. 48/2016, z čehož je patrné, že i sám Nejvyšší soud se přihlásil ke správnosti citovaného závěru. Pokud jde o náhradu nemajetkové újmy, byla toho názoru, že žalobce v řízení dostatečně neprokázal, že by mu v souvislosti s trestním stíháním byla způsobena natolik závažná nemajetková újma, aby bylo namíste poskytnout přiměřené zadostiučinění v penězích. Žalobce neprokázal vznik nemajetkové újmy přesahující běžný psychický dis komfort spojený s vedením trestního stíhání. Byť žalobce dovozoval vliv trestního stíhání i do jeho pracovního života, v řízení bylo prokázáno, že žalobce předmět svého zaměření změnil sám z čistě preventivních důvodů, a navíc s ním dosahuje vyšších příjmů. Pokud jde o zásah do osobního života, o trestním stíhání byla informována toliko manželka, jiné osoby se o trestním stíhání nedozvěděli. Pokud žalobce tvrdil, že v důsledku trestního stíhání požíval větší množství alkoholických nápojů, nebyla prokázána příčinná souvislost mezi případnou zvýšenou mírou požívání alkoholických nápojů a trestním stíháním. Pokud soud provedl srovnání s případem vedeným u téhož soudu pod sp. zn. [REDAKCE] v němž bylo za stíhání pro přečin zpronevěry přiznáno zadostiučinění 24 000 Kč (2 000 Kč za měsíc stíhání), dostatečně nezohlednil, že oproti žalobci trpěl tamní poškozený závažným onemocněním, které se zhoršuje v případě prožitého stresu a snižuje se

Shodu s prvopisem potvrzuje Barbora Nevolová

účinnost léčby. Jednalo se o okolnost značně umocňující nemajetkovou újmu. Poskytnutá satisfakce konstatováním nezákonného rozhodnutí a omluvou je zcela přiměřená. Dále byla toho názoru, že soud při rozhodování o náhradě nákladů řízení učinil početní chybu, ačkoliv avizoval, že přiznává za fázi po částečném zpětvzetí žaloby náhradu nákladů toliko za 2 a půl úkonu, fakticky přiznal 3 celé úkony. Navrhovala, aby odvolací soud změnil napadený rozsudek, a žalobu na zaplacení částky 20 726 Kč se specifikovaným příslušenstvím zamítl.

17. Z podnětu podaného odvolání přezkoumal odvolací soud napadený rozsudek, včetně řízení, které předcházelo jeho vydání (§ 212, § 212a o.s.ř.), a poté dospěl k závěru, že rozsudek je z valné části věcně správný.
18. Soud I. stupně v dostatečném rozsahu zjistil skutkový stav věci, který správně posoudil dle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a správně posoudil nárok na odškodnění imateriální újmy jako náhradu škody způsobenou nezákonným rozhodnutím (§ 8 odst. 1). Rovněž správně vycházel z toho, že v projednávané věci nejde o vyvratitelnou domněnku vzniku nemajetkové újmy, jako je tomu u nepřiměřeně dlouhého řízení. V projednávané věci je nutno vznik nemajetkové újmy prokázat, stejně tak jako její intenzitu odůvodňující poskytnutí zadostiučinění v peněžité formě. Zabýval se v souladu s judikaturou i třemi základními kritérii, a to povahou trestní věci, délkou trestního stíhání a dopady trestního stíhání do osobnostní sféry poškozené osoby (viz například rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 2813/2011 uveřejněný ve Sbírce pod číslem 122/2012).
19. Odvolací soud souhlasí se soudem I. stupně, že forma a přiznaná výše zadostiučinění nesmějí být v rozporu s obecně sdílenou představou spravedlnosti, a její přiznání je nad rámec konstatování porušení práva namíste pouze tehdy, jestliže by se z hlediska obecné slušnosti poškozenému skutečně mělo satisfakce dostat. Judikatura též dovodila (například rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 30Cdo 2256/2011), že není možno výši odškodnění nemajetkové újmy způsobené trestním stíháním, které skončilo zastavením nebo zproštěním obžaloby, odvozovat od určité (výchozí) částky za měsíc či rok trestního stíhání. Jediným jednotícím prvkem je zde požadavek, aby soudem přiznané zadostiučinění odpovídalo výši přiznaného zadostiučinění v případech, které se v podstatných znacích shodují. Dle judikátu sp. zn. 30 Cdo 1747/2014 publikovaného ve sbírce pod č. 67/2016, výše zadostiučinění přiznaného dle § 31a odst. 2 zákona, na náhradě nemajetkové újmy způsobené trestním stíháním, které skončilo zproštěním obžaloby, nebo zastavením, musí odpovídat výši zadostiučinění přiznaného v případech, které se s projednávanou věcí v podstatných znacích shodují, významnější odchylka je možná jen tehdy, bude-li soudem řádně a přesvědčivě zdůvodněna. Nelze-li nalézt takový případ, který by se v podstatných znacích shodoval s projednávanou věcí, je třeba provést srovnání s jinými případy náhrad nemajetkové újmy. Je primárně na žalobci, aby zvolil přesvědčivé srovnání, dle kterého jeho újma z hlediska spravedlnosti není menší než újma jiná, za kterou se přiznává minimálně žalovaná částka.
20. V projednávaném případě požadoval žalobce odškodnit imateriální újmu částkou 50 000 Kč. Ke srovnání navrhl jednak rozsudek Městského soudu v Praze sp. zn. [redacted] kde uložil poškozenému zaplatit necelých 50 000 Kč, avšak tento judikát, jak zcela správně konstatoval soud I. stupně, nelze s daným případem srovnat, neboť se nejednalo o případ újmy způsobené nezákonným trestním stíháním. Jednalo se o odškodnění imateriální újmy za nepřiměřeně dlouhé řízení, kdy je újma odškodňována pevnou částkou za rok trvajícího řízení a základní částka je pak modifikována dle kritérií stanovených v § 31a odst. 3 zákona. Ani v druhém jím namítaném rozsudku Městského soudu v Praze [redacted] nebyl stát zavázán poškozenému vyplatit částku 50 000 ale 30 000 Kč. Nelze přehlédnout, že soud I. stupně i soud odvolací vycházely z

Shodu s prvopisem potvrzuje Barbora Nevolová

částky 2 000 Kč za 1 měsíc trestního stíhání, a prostým vynásobením této částky počtem měsíců dospěly k částce 30 000 Kč. Takovýto postup však dle judikatury NS ČR není přípustný. Trestní stíhání v tam projednávané věci trvalo srovnatelně dlouho, poškozenému tam sice hrozil nižší trest (6 měsíců až 3 roky), nicméně nezákonné rozhodnutí bylo vydáváno opakovaně a byla poškozena i pověst poškozeného, mimo jiné tím, že policie při vyšetřování kontaktovala zaměstnavatele poškozeného (dle skutkových zjištění soudu I. stupně). V našem případě se o trestním stíhání žalobce s výjimkou jeho manželky nikdo nedozvěděl. Soud I. stupně zcela správně zvolil srovnání s věcí vedenou u Obvodního soudu pro Prahu 2 pod sp. zn. [REDAKCE] kdy bylo poškozenému přiznáno zadostiučinění ve výši 24 000 Kč, byl stíhán pro stejný trestný čin, nepodmíněné odsouzení nebylo taktéž reálné. Trestní stíhání trvalo o 4 měsíce kratší dobu, nicméně tam poškozený měl psychické problémy, trpěl stresem a úzkostí a navíc závažným onemocněním, které se v případě prožitého stresu zhoršovalo a v této souvislosti došlo ke snížení i účinnosti léčby, což soud zjistil ze skutkových zjištění soudu I. stupně, která nebyla vyvrácena ani v odvolacím řízení. Odvolací soud [REDAKCE] konstatoval, že jestliže soud I. stupně toto zjištění učinil z účastnické výpovědi žalobce, které uvěřil, nelze mu to vytýkat. Ani v tomto případě však nebyla žalobci přiznána částka ve výši 50 000 Kč, ale soud potvrdil rozsudek soudu I. stupně, který sice vyšel z částky 2 000 Kč za měsíce trvání trestního stíhání, nicméně považoval tuto částku (24 000 Kč) srovnatelnou s věcí vedenou pod sp. zn. [REDAKCE]

21. Odvolací soud souhlasí se závěrem soudu I. stupně, že žalobce prokázal, že mu v důsledku nezákonného trestního stíhání vznikla nemajetková újma představovaná zásahem do osobnostních práv žalobce, zejména práva na ochranu soukromého, pracovního a rodinného života a ztotožňuje se s jeho závěrem, že konstatování nezákonnosti trestního stíhání se nejvíce jako dostačující satisfakce, a že je nutno jeho nemajetkovou újmu odškodnit v penězích (i s ohledem na výše citovaná rozhodnutí). V daném případě se však nejedná o nějak zásadní nemajetkovou újmu a lze ji tedy srovnat s újmou, jež vznikla žalobci ve věci vedené pod sp. zn. [REDAKCE] s výjimkou toho, že tam poškozený trpěl závažným onemocněním. Soud I. stupně správně dospěl k závěru, že s ohledem na intenzitu imateriální újmy, délku trestního stíhání i povahu trestní věci je dostatečným odškodněním žalobci částka 20 000 Kč. S tímto závěrem se odvolací soud plně ztotožňuje.
22. Z výše uvedených důvodů rozsudek soudu I. stupně ve vyhovujícím výroku o imateriální újmě stejně tak v zamítavém výroku jako věcně správné potvrdil dle § 219 o.s.ř.
23. Důvodné shledal odvolání žalované do náhrady škody ve výši 726 Kč, představované 2 režijními paušály + DPH k dvěma náhradám za promeškaný čas za jednání, která se nekonala, neboť v takovém případě nemá nárok na režijní paušál (§ 14 odst. 2 a 4 vyhl. č. 177/1996 Sb.). V tomto směru odvolací soud vyšel z judikátu Rt 48/2016, se kterým se ztotožňuje a na jehož odůvodnění pro stručnost odkazuje.
24. Správným shledal i výrok o nákladech řízení před soudem I. stupně, když soud při stanovení tarifní hodnoty před zpětvzetím a po zpětvzetí žaloby vycházel z judikatury NS ČR (např. sp.zn. 30 Cdo 1435/2015) a správně přiznal žalobci náklady za 3 úkony v plné výši do zpětvzetí žaloby a 3 úkony (z toho jeden v poloviční výši) po zpětvzetí. Shodně se soudem I. stupně nepovažuje odvolací soud za účelně vynaložený úkon repliku k vyjádření žalované k žalobě, neboť své vyjádření mohl žalobce přednést při jednání, aby se nenavýšovaly náklady řízení. Doplnění žaloby (i když k výzvě soudu) taktéž není účelně vynaloženým úkonem, neboť srovnání s jinými spory měl žalobce uvést již v žalobě, neboť se jedná o letitou judikaturu NS ČR. Stejně tak žalobci nenáleží náhrada za podání žádosti na předběžné projednání nároku. Projednání nároku před příslušným orgánem před podáním žaloby není výzvou k plnění, ale podmínka řízení ve smyslu § 103 a 104 o.s.ř., a soud I. stupně zcela správně poukázal na § 31 odst. 4 zák. č. 82/1998 Sb., dle

Shodu s prvopisem potvrzuje Barbora Nevolová

kterého poškozený nemá právo na náhradu nákladů zastoupení, které vznikly v souvislosti s projednáváním uplatněného nároku u příslušného úřadu. Toto ustanovení se sice vztahuje k rozsahu škody, ale dle ustálené judikatury je aplikováno i při stanovení nákladů případného soudního řízení. Dle důvodové zprávy se jedná o „neformální projednávání“ nároku, které má zabránit zbytečným soudním sporům a náklady za právní zastoupení tak nejsou účelně vynaložené.

25. Výrok o nákladech odvolacího řízení je odůvodněn § 224 odst. 1 a § 142 odst. 2 o.s.ř., když žádný z účastníků nebyl se svým odvoláním úspěšný, resp. žalovaná byla úspěšná v nepoměrně malé části.

Poučení

Proti tomuto rozsudku není dovolání přípustné.

Praha dne 2. listopadu 2021

Mgr. Martin Jachura v.r.
předseda senátu